

Ἱερομάρτυς Κοσμάς ὁ Αἰτωλός 24-8-1779.

Τῆ ΚΔ' τοῦ αὐτοῦ μηνός, ὁ Ἅγιος νέος Ἱερομάρτυς καὶ ἰσαπόστολος Κοσμάς, ὁ ἐν Ἄλβανία μαρτυρήσας κατὰ τὸ ἔτος 1779, ἀγχόνη τελειοῦται.

Συναξάριον.

Οὗτος ὁ μακάριος ἦν κατὰ τὸν δέκατον καὶ ὄγδοον αἰῶνα. Πατρίδα ἔσχε τὸ ἐν Αἰτωλία χωρίον, οὗ ἡ κλῆσις Μέγα Δένδρον, ἐκ γονέων εὐσεβῶν βλαστήσας.

Τὸν μονήρη ποθήσας βίον καὶ ἐν τῇ κατὰ τὸ Ἁγιώνυμον Ὅρος τοῦ Ἄθω Ἱερᾶ Μονῇ τοῦ Φιλοθέου ἀσκητικῶς ἀγωνισάμενος, καὶ θεῖαν ἔλλαμψιν λαβών, καὶ θεόθεν χρηματισθεὶς, ἀπεστάλη κηρῦξαι τὸν λόγον τῆς σωτηρίας, ὡς ἄλλος Ἀπόστολος, ἐν τοῖς ζοφεροῖς τῆς δουλείας χρόνοις, ἦν οἱ τῆς Ἄγαρ ἀπόγονοι ἡμῖν ἐπήνεγκαν, ἀρρήτοις τοῦ Θεοῦ κρίμασι.

Καὶ πλείστας πόλεις καὶ χωρία καὶ νήσους περιελθών, καὶ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα, συνελόντι φάναι, τῷ φθόγγῳ περιλαβών, ἐν Ἡπίρῳ μαρτυρικῶ τέλει τὸν βίον ἐσφράγισεν, ἀγχόνη θανατωθεὶς, παρὰ τῶν δυσσεβῶν.

Τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ σκῆνος, χαριτωθὲν θεῖῳ Πνεύματι, πλείστας ἰάσεις καὶ θαύματα παρέχει τοῖς πίστει προσερχομένοις τῇ τούτου χάριτι καὶ πρεσβείᾳ.

«Ο εθναπόστολος ἅγιος Κοσμάς πέρασε καὶ ἀπὸ τὴν μαρτυρικὴ περιοχὴ τῆς Καστοριάς. Σύμφωνα με τὶς γραπτὲς πηγὲς καὶ τὴν τοπικὴ προφορικὴ παράδοση, επισκέφθηκε ιεραποστολικά τὴν πόλιν τῆς Καστοριάς, καθὼς καὶ τὰ χωρία Γέρμας(1763 & 1777), Κωσταράζι, Δισπηλιό, Κλεισούρα, Ἱεροπηγή (1776) κ. ἄ.. Κατὰ τὴν ἐπίσκεψή του στὴν πόλιν Καστοριά κήρυξε στους ευνσεβεῖς κατοίκους τῆς κάτω ἀπὸ μὴ μουριά, ἡ ὁποία βρισκόταν στὸ προαύλιό τοῦ τότε ἱεροῦ ναοῦ Ἁγίου Ἀνδρέα Ντολτσού καὶ νυν Ἁγίου Ἀνδρέα καὶ Ἁγίου Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ».